

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΣΚΟΠΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ Τεύχος 36

Επισκόπηση οικονομικών, εμπορικών και επιχειρηματικών
ειδήσεων για την Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας

Σύνταξη-Επιμέλεια: Π. Λάρδα, Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄

- Σεπτέμβριος 2019-

Περιεχόμενα

1. Επιχειρηματική δραστηριότητα	4
1.1 Ενέργεια και Ορυκτά	4
-Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο, άνθρακας και πετρελαϊκά προϊόντα, Μάιος 2019 -προκαταρκτικά στοιχεία -4	
-Προκηρύξεις διαγωνισμών για κατασκευή φωτοβολταϊκών σταθμών σε Βόρεια Μακεδονία: -Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για συμμετοχή σε διαγωνισμό κατασκευής φωτοβολταϊκών σταθμών συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 27 MW σε μη δημόσια γη	4
1.2 Κατασκευές, δομικά υλικά και Real Estate	4
-Έκδοση οικοδομικών αδειών, Ιούνιος 2019	4
-Υποβολή προσφορών για τη κατασκευή νέου κλινικού κέντρου στα Σκόπια	4
1.3 Τραπεζικός Τομέας & Χρηματιστηριακή αγορά	5
-Σε δημοπρασία πωληθήκαν 30ετή ομόλογα δημοσίου της Βόρεια Μακεδονίας ύψους 14,5 εκατ. ευρώ	5
-5.000 μακροπρόθεσμα μετατρέψιμα ομόλογα της τράπεζας CNB στο Χρηματιστήριο της Βόρειας Μακεδονίας	5
1.4 Αγροτικός τομέας και τομέας τροφίμων	5
-Η Βόρεια Μακεδονία απαγόρευσε την εισαγωγή και τη διαμετακόμιση χοίρων και χοιρινού κρέατος από χώρες που έχουν καταγραφεί περιστατικά «Αφρικανικής πανώλης των χοίρων»	5
-Εντοπίστηκε βακτηριακός άνθρακας (Anthrax) στη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας	5
-Απαγόρευση εισαγωγών χοιρινού κρέατος από την Σερβία στην αγορά της Βόρειας Μακεδονίας	5
-Δείκτες τιμών στη γεωργία Ιούνιος 2019	6
-Δείκτης Τιμών Εστίασης, Ιούλιος 2019	6
-Η αμερικανική αλυσίδα εστιατορίων KFC άνοιξε το πρώτο κατάστημα Drive Through στη Βόρεια Μακεδονία	6
1.5 Βιομηχανικός Τομέας	6
-400 χιλ. ευρώ η αύξηση κεφαλαίου της θυγατρικής της εγχώριας φαρμακοβιομηχανίας Alkaloid	6
-Δείκτες αριθμού των εργαζομένων στη βιομηχανία, Ιούνιος 2019	6
-Δείκτες τιμών βιομηχανικής παραγωγής στη Βόρεια Μακεδονία, Ιούνιος 2019	6
1.6 Τομέας Μεταφορών & Επικοινωνιών	7
-Ανακατασκευή του αυτοκινητόδρομου που περνά από τις περιοχές HIPODROM MILADINOVCI και PETROVEC	7
-Η δεύτερη φάση της σιδηροδρομικής γραμμής που θα συνδέσει τη Βόρεια Μακεδονία με τη Βουλγαρία ξεκινά το 2020	7
-Κυρίαρχη θέση κατέχει η "WIZZ AIR" στην αγορά αεροπορικής μεταφοράς επιβατών της Βόρειας Μακεδονίας	7
-Οι πιο δημοφιλείς προορισμοί από τα αεροδρόμια της Βόρειας Μακεδονίας	7
1.7 Τομέας Υγείας & Περιβάλλοντος	8
-Προβλήματα ρύπανσης στην λίμνη Αχρίδα	8
-Αλλαγή νομοθεσίας για τα αυτοκίνητα στη Βόρεια Μακεδονία εισαγωγή οικολογικών αυτοκόλλητων ετικετών και επιδοτήσεις για αντικατάσταση οχήματος με πιο οικολογικό τύπο	8
-Ο Εθνικός Διαμεσολαβητής ζητά από την Κυβέρνηση να επιλύσει το πρόβλημα διαχείρισης αποβλήτων στην χώρα	8
-Περισσότερα από 500 άτομα στο Δήμο Tearce με προβλήματα υγείας λόγω των υποδομών παροχής ύδατος	9
1.8 Τομέας Τουρισμού	9
-Αύξηση 16,6% του αριθμού των τουριστών στη Βόρεια Μακεδονία (στοιχεία Ιουνίου 2019)	9

1.9 Άλλες ειδήσεις επιχειρηματικού ενδιαφέροντος	9
-Μέσος μηνιαίος καθαρός μισθός που καταβλήθηκε ανά εργαζόμενο, Μάιος 2019	9
-Βόρεια Μακεδονία: Ο χαμηλότερος μέσος μισθός στα Δυτικά Βαλκάνια	9
-Δείκτης Εμπιστοσύνης των επιχειρήσεων στη Βόρεια Μακεδονία (Ιούνιος 2019)	10
-Επιστροφή ΦΠΑ σε εταιρείες στη Βόρεια Μακεδονία ύψους 196 εκατ. ευρώ το α' εξάμηνο 2019 ήτοι 20% περισσότερο από πέρυσι	10
-Συστηματική κρατική υποστήριξη για συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις ζητούν οι εξαγωγείς της Βορείου Μακεδονίας από την Κυβέρνηση	11
2. Οικονομικές ειδήσεις	11
-Συνοπτική οικονομική επισκόπηση της Βόρειας Μακεδονίας	11
-531 ευρώ το ύψος των βασικών δαπανών διαβίωσης στη Βόρεια Μακεδονία	11
-Σημαντικές βραχυπρόθεσμες οικονομικές τάσεις στη Βόρεια Μακεδονία, στοιχεία Μαρτίου 2019	12
3. Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις	12
-Με εμπορικά αντίμετρα προειδοποιεί το Κόσσοβο τη Βόρεια Μακεδονία	12
-Συμφωνία Βόρειας Μακεδονίας - Σερβίας για την αμοιβαία αναγνώριση αδειών για εγκεκριμένο οικονομικό φορέα για την ασφάλεια και την προστασία	12
4. Ειδήσεις γενικού ενδιαφέροντος	13
-Αποτελέσματα της χρήσης της ψηφιακής εφαρμογής "My VAT"	13
-Η Βόρεια Μακεδονία κατατάσσεται στην 8η θέση στην Ευρώπη και στην 13η στον κόσμο στην κατοχή πυροβόλων όπλων ανά κάτοικο	13
-Η μαζική μετανάστευση πλήττει τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων	13
5. Εκδηλώσεις, εκθέσεις, επισκέψεις	13
-Διεθνής Εμπορική Έκθεση για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τη διαχείριση υδάτων και στερεών αποβλήτων στη Βόρεια Μακεδονία (RENEXPO®, Σκόπια, 3-4 Δεκεμβρίου 2019)	13

Σημειώσεις:

1. Σε περίπτωση αναδημοσίευσης, παρακαλείστε όπως αναφέρεται η πηγή.
2. Εφ' όσον δεν επιθυμείται πλέον να λαμβάνεται τα Ενημερωτικά Δελτία του Γραφείου ΟΕΥ-Σκοπίων, παρακαλείστε όπως αποστείλετε σχετικό μήνυμα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μας. (ecocom-skopje@mfa.gr)

1. Επιχειρηματική δραστηριότητα

1.1 Ενέργεια και Ορυκτά

-Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο, άνθρακας και πετρελαϊκά προϊόντα, Μάιος 2019 -προκαταρκτικά στοιχεία -
Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, το Μάιο του 2019, η συνολική κατανάλωση ανά είδος ενεργειακών πρώτων υλών ήταν: 574.640 εκατ. ηλεκτρικής ενέργειας, 4.284 εκατ. κκμ (nm³) φυσικού αερίου, 463.563 τόνοι άνθρακα και 87. 821 τόνοι πετρελαϊκών προϊόντων. Η ακαθάριστη εθνική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας συμμετείχε με ποσοστό 72,5% στην ακαθάριστη εθνική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ το 94,5% της συνολικής εθνικής κατανάλωσης άνθρακα χρησιμοποιήθηκε για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

-Προκηρύξεις διαγωνισμών για κατασκευή φωτοβολταϊκών σταθμών σε Βόρεια Μακεδονία: - Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για συμμετοχή σε διαγωνισμό κατασκευής φωτοβολταϊκών σταθμών συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 27 MW σε μη δημόσια γη

Το Υπουργείο Οικονομίας της Βόρειας Μακεδονίας δημοσίευσε, στις 31 Ιουλίου τ.έ., πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για συμμετοχή σε διαγωνισμό κατασκευής φωτοβολταϊκών σταθμών, συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 27 MW, σε μη δημόσια γη ή σε δημόσια γη, για την οποία υφίσταται δικαίωμα χρήσης. Η προκήρυξη του διαγωνισμού περιλαμβάνει τέσσερα διακριτά μέρη (lots):

-LOT1: 0-200 kW για συνολική εγκατεστημένη ισχύ έως 2 MW

-LOT2: 201-500 kW για συνολική εγκατεστημένη ισχύ έως 2 MW

-LOT3: 501-1000 kW για συνολική εγκατεστημένη ισχύ έως 10 MW

-LOT4: 1001-3000 kW για συνολική εγκατεστημένη ισχύ έως 10 MW

Οι ενδιαφερόμενοι δύνανται να υποβάλουν μόνο μία προσφορά για καθένα εκ των προαναφερθέντων lots. Ως προθεσμία για την υποβολή προσφορών και των απαραίτητων συνοδευτικών εγγράφων έχει οριστεί η **2α Οκτωβρίου 2019 (τοπική ώρα 10:00)**. Το έγγραφο της προκήρυξης, στο οποίο περιλαμβάνονται αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με το διαγωνισμό, είναι διαθέσιμο στον ακόλουθο σύνδεσμο:

<http://www.economy.gov.mk/Upload/Documents/Public%20Announcement%20EN%20-%20PV%20Auctions%20on%20private%20land%202019-07-30.pdf>

1.2 Κατασκευές, δομικά υλικά και Real Estate

-Έκδοση οικοδομικών αδειών, Ιούνιος 2019

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, εκδόθηκαν συνολικά 202 άδειες οικοδομής τον Ιούνιο του 2019, δηλαδή κατά 1,5% λιγότερες από τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους. Σύμφωνα με τις εκδοθείσες οικοδομικές άδειες, η αναμενόμενη συνολική αξία των κατασκευών ήταν 2.269.468 χιλιάδες δηνάρια, δηλαδή ήταν 23,0% λιγότερο από τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους. Από το σύνολο των εκδοθέντων οικοδομικών αδειών, 128 (63,4%) είναι για κτίρια, 26 (12,9%) για έργα πολιτικού μηχανικού και 48 (23,7%) για ανακατασκευές. Από το σύνολο των 202 κατασκευών, για 124 δομές (61,4%) οι επενδυτές είναι ιδιώτες και για 78 δομές (38,6%) οι επενδυτές είναι επιχειρήσεις. Κατά την περίοδο αναφοράς, σχεδιάζονται 516 κατοικίες για κατασκευή, συνολικής ωφέλιμης επιφάνειας 34.471 τ.μ.

-Υποβολή προσφορών για τη κατασκευή νέου κλινικού κέντρου στα Σκόπια

Το Υπουργείο Υγείας ανακοίνωσε την υποβολή προσφορών για την κατασκευή του νέου κλινικού κέντρου στην τοποθεσία του Δήμου των Σκοπίων. Στο διαγωνισμό μπορούν να συμμετάσχουν τόσο οι εγχώριες όσο και οι αλλοδαπές εταιρείες. Η κατασκευή του κλινικού κέντρου θα ξεκινήσει το επόμενο έτος και θα ολοκληρωθεί σε επτά χρόνια. Το έργο θα κοστίσει 500 εκατ. ευρώ με δάνεια από την Erste Group, τη Raiffeisen Bank και την UniCredit Bank, που παρείχαν την καλύτερη προσφορά. Το κλινικό κέντρο θα κατασκευαστεί σε τρία στάδια. Το πρώτο στάδιο θα ολοκληρωθεί σε 3,5 χρόνια και το τελευταίο σε 7 χρόνια. Οι πρώτοι που θα μετακινηθούν στα νέα κτίρια θα είναι οι χειρουργικές κλινικές, τα χειρουργεία και το κέντρο έκτακτης ανάγκης και στη συνέχεια οι κλινικές για τη γυναικολογία, την παιδιατρική και την ογκολογία.

1.3 Τραπεζικός Τομέας & Χρηματιστηριακή αγορά

-Σε δημοπρασία πωληθήκαν 30ετή ομόλογα δημοσίου της Βόρειας Μακεδονίας ύψους 14,5 εκατ. ευρώ

Το Υπουργείο Οικονομικών της Βόρειας Μακεδονίας πούλησε 900 εκατ. δηνάρια (\$16,4 εκατ. ευρώ / €14,5 εκατομμύρια) 30ετών ομολόγων του Δημοσίου σε δημοπρασία την Τρίτη, 16.7.2019, σύμφωνα με το σχέδιο της Κεντρικής Τράπεζας της χώρας. Η Κεντρική Τράπεζα πωλεί κρατικά αξιόγραφα για λογαριασμό του Υπουργείου Οικονομικών μέσω διαγωνισμών, όπου η τιμή και το κουπόνι καθορίζονται εκ των προτέρων και οι πρωτογενείς αντιπρόσωποι υποβάλλουν προσφορές μόνο με ποσά.

-5.000 μακροπρόθεσμα μετατρέψιμα ομόλογα της τράπεζας CNB στο Χρηματιστήριο της Βόρειας Μακεδονίας

Η Centralna Kooperativna Banka (CKB) της Βόρειας Μακεδονίας δήλωσε ότι έχει εισαγάγει στο χρηματιστήριο των Σκοπίων 5 εκατ. ευρώ σε έκδοση μακροπρόθεσμων μετατρέψιμων ομολογιών, με ετήσια απόδοση 2,2%. Τα ομόλογα τέθηκαν σε κυκλοφορία τον Μάρτιο τ.έ. και με περίοδο ωρίμανσης έως το 2026. Η έκδοση περιλαμβάνει 5.000 ομόλογα ονομαστικής αξίας 1.000 ευρώ, έκαστο.

1.4 Αγροτικός τομέας και τομέας τροφίμων

-Η Βόρεια Μακεδονία απαγόρευσε την εισαγωγή και τη διαμετακόμιση χοίρων και χοιρινού κρέατος από χώρες που έχουν καταγραφεί περιστατικά «Αφρικανικής πανώλης των χοίρων»

Η εδώ Υπηρεσία Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων (AHV) ανακοίνωσε στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, ότι εξ' αιτίας εμφάνισης της νόσου «Αφρικανική πανώλη των χοίρων» ("African swine fever" disease) στις γύρω χώρες, οι αρμόδιες Αρχές είναι έτοιμες να εφαρμόσουν παρεμβατικά μέτρα σε περίπτωση βιολογικού συμβάντος στη Βόρεια Μακεδονία. Όπως διευκρινίστηκε από την AHV, η «Αφρικανική πανώλη των χοίρων» δεν είναι ασθένεια επικίνδυνη για τον άνθρωπο, αλλά είναι μια εξαιρετικά μεταδοτική ιογενής νόσος για την άγρια και εγχώρια πανώλη των χοίρων. Για το λόγο αυτό, η AHV έχει αυξήσει τα μέτρα ασφαλείας και επέβαλε απαγόρευση εισαγωγής και διαμετακόμισης χοίρων, χοιρινού κρέατος και ζωοτροφών από τις χώρες στις οποίες έχουν καταγραφεί περιστατικά της νόσου.

-Εντοπίστηκε βακτηριακός άνθρακας (Anthrax) στη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας

Σε συνέχεια ελέγχων η Κτηνιατρική Σχολή στα Σκόπια επιβεβαίωσε την ύπαρξη θετικού αποτελέσματος βακτηριακού άνθρακα (Anthrax) στη Βόρεια Μακεδονία. Συγκεκριμένα, εντοπίστηκε σε κοπάδι προβάτων στην πόλη Κίσενο. Σύμφωνα με τη νομοθεσία, η Σχολή κοινοποίησε το αποτέλεσμα στον Οργανισμό Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων, στο Υπουργείο Υγείας, στην Επιθεώρηση Υγείας και Υγιεινομίας και στο Κέντρο Δημόσιας Υγείας στα Σκόπια. Όπως ανέφερε ο Οργανισμός Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων τα συμπτώματα του «Anthrax» είναι παρόμοια με εκείνα της γρίπης. Ο βακτηριακός άνθρακας είναι μολυσματική ασθένεια που προκαλείται από τα βακτήρια "Bacillus anthracis", μπορεί να βρεθεί στο έδαφος και επηρεάζει συνήθως τα κατοικίδια και τα άγρια ζώα. Ωστόσο, ο Οργανισμός Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων επεσήμανε ότι δεν υπάρχει λόγος ανησυχίας και πως η εν λόγω ασθένεια έχει εντοπιστεί και στο παρελθόν στη χώρα. Το Υπουργείο Υγείας ανακοίνωσε χθες ότι η ασθένεια δεν έχει εξαπλωθεί στους ανθρώπους. Οι εδώ Αρχές διαβεβαιώνουν ότι όλα τα συναρμόδια ιδρύματα και υπηρεσίες ενημερώθηκαν και έλαβαν τα απαραίτητα μέτρα για την πρόληψη από τη μόλυνση, βάση των πιο εξελιγμένων πρωτοκόλλων ασφαλείας.

-Απαγόρευση εισαγωγών χοιρινού κρέατος από την Σερβία στην αγορά της Βόρειας Μακεδονίας

Ο Οργανισμός Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων της Βόρειας Μακεδονίας επέβαλε στις 12.08.2019 απαγόρευση εισαγωγής χοιρινού κρέατος και μεταποιημένου χοιρινού κρέατος, καθώς και απαγόρευση της διαμετακόμισης οικόσιτων και άγριων χοίρων από τη Σερβία. Η εν λόγω απόφαση ελήφθη μετά από ενημέρωση ότι στη Σερβία εμφανίστηκε «αφρικανική πανώλη των χοίρων». Ο Διευθυντής του Οργανισμού Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων κ. Zoran Atanasov δήλωσε ότι δεν υπάρχουν κρούσματα της εν λόγω ασθένειας στη Βόρεια Μακεδονία. Σύμφωνα με τον ίδιο, η κατάσταση παρακολουθείται και λαμβάνονται προληπτικά μέτρα στο μέγιστο επίπεδο. Από την Παρασκευή 09.08.2019 είναι υποχρεωτικό να διεξάγεται εργαστηριακή εξέταση κάθε εισαγόμενης παρτίδα χοιρινού κρέατος στη Βόρεια Μακεδονία.

-Δείκτες τιμών στη γεωργία Ιούνιος 2019

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ο δείκτης τιμών στη γεωργία τον Ιούνιο του 2019 μειώθηκε κατά 0,8% στην ομάδα «Εισροών», ενώ στην ομάδα «Παραγωγή» σε σύγκριση με τον Ιούνιο του προηγούμενου έτους παρέμεινε στο ίδιο επίπεδο. Τον Ιούνιο του 2019, σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2018, ο δείκτης τιμών για την υποκατηγορία «εισροή 1» (αγαθά που καταναλώνονται σήμερα στη γεωργία) ήταν 99,2 και ο δείκτης τιμών για την εισροή 2 (επένδυση στη γεωργία) ήταν 99,1. Στην ομάδα Παραγωγή τον Ιούνιο του 2019, σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2018, ο δείκτης τιμών της καλλιέργειας ήταν 99,4 και ο δείκτης τιμών της ζωικής παραγωγής ήταν 101,3.

-Δείκτης Τιμών Εστίασης, Ιούλιος 2019

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ο δείκτης τιμών εστίασης τον Ιούλιο του 2019, σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2019, παρέμεινε στο ίδιο επίπεδο, ενώ ο δείκτης τιμών εστίασης τον Ιούλιο του 2019, σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους, αυξήθηκε κατά 0,3%. Ο αθροιστικός δείκτης τιμών εστίασης για την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουλίου 2019, σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους, αυξήθηκε κατά 1,6%, ενώ σε σύγκριση με τον Δεκέμβριο του 2018 παρέμεινε στο ίδιο επίπεδο.

-Η αμερικανική αλυσίδα εστιατορίων KFC άνοιξε το πρώτο κατάστημα Drive Through στη Βόρεια Μακεδονία

Μια από τις μεγαλύτερες αλυσίδες εστιατορίων, η αμερικανική "KFC", εγκαινίασε το πρώτο εστιατόριο "Drive Through" στη Βόρεια Μακεδονία στο "Point Retail Park". Σύμφωνα με τον Διευθυντή του KFC κ. Fatmir Fejzuli, η αλυσίδα εστιατορίων "KFC" σχεδιάζει περαιτέρω επέκτασης στη Βόρεια Μακεδονία και την εισαγωγή καινοτομίας στις λειτουργίες του εστιατορίου. Το εστιατόριο έχει συνολική επιφάνεια 420 τ.μ. απασχολεί περίπου 30 άτομα, έχει τη δυνατότητα για περίπου 150 επισκέπτες.

1.5 Βιομηχανικός Τομέας

-400 χιλ. ευρώ η αύξηση κεφαλαίου της θυγατρικής της εγχώριας φαρμακοβιομηχανίας Alkaloid

Η φαρμακοβιομηχανία της Βόρειας Μακεδονίας Alkaloid (ALK) δήλωσε ότι αύξησε το κεφάλαιο της θυγατρικής της Alka-Lab, που ανήκει εξ ολοκλήρου στη Σλοβενία, επενδύοντας 400.000 ευρώ (447.000 δολάρια) στην εταιρεία. Σύμφωνα με δηλώσεις της εταιρείας στον τύπο, η Alka-Lab θα χρησιμοποιήσει τα κεφάλαια για να διευρύνει την ικανότητα του εργαστηρίου δοκιμών φαρμάκων της. Η Alkaloid έχει δύο θυγατρικές στην Βόρεια Μακεδονία, καθώς και 16 θυγατρικές και τρεις αντιπροσωπείες στο εξωτερικό - στη Σερβία, το Μαυροβούνιο, το Κοσσυφοπέδιο, την Αλβανία, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, Κροατία, Σλοβενία, Ελβετία, Βουλγαρία, Τουρκία, Ουκρανία, Ρωσία και ΗΠΑ. Η Alkaloid απασχολεί 1.580 άτομα στην Βόρεια Μακεδονία και 420 άτομα στις θυγατρικές της εκτός της χώρας.

-Δείκτες αριθμού των εργαζομένων στη βιομηχανία, Ιούνιος 2019

Σύμφωνα με στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ο δείκτης του αριθμού των εργαζομένων στη βιομηχανία τον Ιούνιο του 2019, σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2018, ήταν 97,2. Ο αριθμός των απασχολουμένων στη βιομηχανία στον τομέα των «Ορυχείων και Λατομείων τον Ιούνιο του 2019, σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2018, μειώθηκε κατά 1,9%, στον τομέα «Μεταποίησης» μειώθηκε κατά 3,0% και στον τομέα «Παραγωγή ηλεκτρισμού, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού» μειώθηκε κατά 0,5%. Ο αριθμός των εργαζομένων στη βιομηχανία κατά κύριους βιομηχανικούς ομίλους τον Ιούνιο του 2019, σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2018, ήταν υψηλότερος στα «Κεφαλαιουχικά αγαθά» κατά 3,7%, αλλά χαμηλότερος στην «Ενέργεια» κατά 1,3%, στα «Ενδιάμεσα προϊόντα, εκτός της ενέργειας» κατά 3,5% στα «Διαρκή καταναλωτικά αγαθά» κατά 5,0% και στα «Μη διαρκή καταναλωτικά αγαθά» κατά 5,1%. Ο δείκτης του αριθμού των εργαζομένων στη βιομηχανία κατά την περίοδο Ιανουαρίου - Ιουνίου 2019, σε σύγκριση με τον Ιανουάριο - Ιούνιο του 2018, ήταν 99,0.

-Δείκτες τιμών βιομηχανικής παραγωγής στη Βόρεια Μακεδονία, Ιούνιος 2019

Σύμφωνα με στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, τον Ιούνιο του 2019, οι τιμές της Βιομηχανικής παραγωγής, συνολικά, μειώθηκαν κατά 0,4% σε μηνιαία βάση, ενώ σε ετήσια βάση οι τιμές αυξήθηκαν κατά 1,4%. Ειδικότερα, τον Ιούνιο του 2019, σε σύγκριση με το Μάιο του 2019, οι τιμές Βιομηχανικής παραγωγής, συνολικά, μειώθηκαν κατά 4,8% στον τομέα των «Ορυχείων και λατομείων» και κατά 0,1% στον τομέα της «Μεταποίησης» και της «Παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και κλιματισμού». Τον Ιούνιο του 2019, σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2018, οι τιμές Βιομηχανικής Παραγωγής, συνολικά, μειώθηκαν στον τομέα «Ορυχείων και λατομείων» κατά 11,0% και κατά 1,5% στον τομέα «Παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και κλιματισμού», αντίθετα οι τιμές αυξήθηκαν, κατά 2,8%, στον τομέα «Μεταποίησης».

1.6 Τομέας Μεταφορών & Επικοινωνιών

-Ανακατασκευή του αυτοκινητόδρομου που περνά από τις περιοχές HIPODROM MILADINOVCI και PETROVEC

Η Δημόσια Επιχείρηση κρατικών οδών σχεδιάζει, μέχρι το επόμενο έτος, να ανακατασκευάσει τα τμήματα των αυτοκινητοδρόμων Hipodrom-Miladinovci, Miladinovci-Petrovec και Petrovec-Hipodrom. Οι δρόμοι πρόσβασης στα Σκόπια από την Ανατολική πλευρά της πόλης είναι μήκους 28 χιλιομέτρων και για την κατασκευή τους εξασφαλίστηκε δάνειο από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (EBRD). Αναμένεται ότι η ανακοίνωση της πρόσκλησης υποβολής προσφορών θα πραγματοποιηθεί τον Σεπτέμβριο ή τον Οκτώβριο τ.ε. και σύμφωνα με εκπροσώπους της Δημόσιας Επιχείρησης κρατικών οδών, μέχρι το 2020 θα ολοκληρωθούν όλες οι κατασκευαστικές εργασίες.

Το αρχιτεκτονικό γραφείο "Prostor" από το Kumanovo εργάζεται για την μελέτη τεκμηρίωσης του έργου σχετικά με την προγραμματισμένη ανακατασκευή. Στα τρία τμήματα επενδύθηκαν περιουσιακά στοιχεία ύψους 9,2 εκατ. δηνάρια. Σήμερα η κατάσταση του αυτοκινητοδρόμου και στα τρία τμήματα είναι σε πολύ κακή και εμποδίζεται η κυκλοφορία (οδόστρωμα κακής ποιότητας με κυματισμούς και πολλές οπές σε διαφορά τμήματα του δρόμου). Ταυτόχρονα, υπάρχει μεγάλη συχνότητα κυκλοφορίας οχημάτων σε αυτά τα τρία τμήματα προερχόμενη από τους Πανευρωπαϊκούς Διαδρόμους 8 και 10. Το τμήμα Petrovec-Hipodrom κατά το 2017 ήταν το πιο συχνά χρησιμοποιούμενο τμήμα της χώρας με μέση ημερήσια κίνηση 16.099 οχημάτων.

-Η δεύτερη φάση της σιδηροδρομικής γραμμής που θα συνδέσει τη Βόρεια Μακεδονία με τη Βουλγαρία ξεκινά το 2020

Στις αρχές του 2020, αναμένεται να ξεκινήσουν οι εργασίες της δεύτερης φάσης για την κατασκευή της σιδηροδρομικής γραμμής που συνδέει τη χώρα με τη Βουλγαρία. Το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών δήλωσε ότι η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (EBRD) αξιολογεί τις ληφθείσες προσφορές στη φάση προεπιλογής του διεθνούς διαγωνισμού για την κατασκευή της σιδηροδρομικής γραμμής από το Beljakovce στην Kriva Palanka. Η αρχική ιδέα για την κατασκευή αυτής της γραμμής ήταν η ολοκλήρωση της κατασκευής με χρήση δανείου από την EBRD ύψους 145 εκατ. ευρώ, ωστόσο η σημερινή Κυβέρνηση άλλαξε το προγραμματισμένο δάνειο, εξασφαλίζοντας ένα πρόγραμμα επιχορήγησης ύψους 68,6 εκατ. ευρώ από την ΕΕ, κατά τη Σύνοδο Κορυφής για τα Δυτικά Βαλκάνια που διεξήχθη πριν δύο χρόνια στην Τεργέστη. Η σιδηροδρομική γραμμή Beljakovce - Kriva Palanka έχει μήκος 34 χλμ., και συμπεριλαμβάνει 15 σήραγγες, δύο σιδηροδρομικούς σταθμούς και τρεις στάσεις κατά μήκος της ίδιας γραμμής. Αυτή η σιδηροδρομική γραμμή θα συνδεθεί με τη σιδηροδρομική γραμμή από το Kumanovo, στο ύψος του Beljakovce, το οποίο αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2019. Η τελευταία, τρίτη φάση του σχεδίου προβλέπει την κατασκευή μιας γραμμής από την Kriva Palanka στο Deve Bair όπου θα συνδεθεί με την υπάρχουσα σιδηροδρομική γραμμή από τη βουλγαρική πλευρά στο Gjueshevo.

-Κυρίαρχη θέση κατέχει η "WIZZ AIR" στην αγορά αεροπορικής μεταφοράς επιβατών της Βόρειας Μακεδονίας

Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιεύτηκαν στην «EX-YU AVIATION NEWS», η αεροπορική εταιρεία χαμηλού κόστους "Wizz Air" μετέφερε πάνω από 750.000 επιβάτες από και προς την Βόρεια Μακεδονία, κατά το α' εξάμηνο 2019, επεκτείνοντας την κυριαρχία της εταιρείας στην αγορά των επιβατικών αερομεταφορών, η οποία πλέον εξυπηρετεί το 65,1% όλων των ταξιδιωτών από και προς τη χώρα. Ακολούθησε, με διαφορά, στη δεύτερη θέση η "Turkish Airlines" με μερίδιο 7% των επιβατών, στη συνέχεια η "Austrian Airlines" με 5,3% της αγοράς, η "Chair Airlines" με 4,2%, η "Pegasus Airlines" με μερίδιο 3,4% και η "Croatia Airlines" με μερίδιο 2,9%.

-Οι πιο δημοφιλείς προορισμοί από τα αεροδρόμια της Βόρειας Μακεδονίας

Οι πλέον δημοφιλείς προορισμοί με βάση την κίνηση στα δυο αεροδρόμια της Βόρεια Μακεδονίας, σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιεύτηκαν στο «EX-YU AVIATION NEWS» είναι για το α' εξάμηνο τ.ε., η Κωνσταντινούπολη με το 10,1% όλων των επιβατών να πετούν προς ή από τη μεγαλύτερη πόλη της Τουρκίας, ακολούθησε η Ζυρίχη με μερίδιο αγοράς 6,9%, στη συνέχεια η Βασιλεία και η Βιέννη με 5,4%, το Μάλμο με 4,3% και η Μπρατισλάβα με 3,4%.

1.7 Τομέας Υγείας & Περιβάλλοντος

-Προβλήματα ρύπανσης στην λίμνη Αχρίδα

Ο ελαττωματικός συλλέκτης και το ακατάλληλο δίκτυο αποχέτευσης είναι οι λόγοι για τη ρύπανση της λίμνης της Αχρίδας, κοντά στο Grasnica, όπου πρόσφατα έχουν τοποθετηθεί πινακίδες "απαγόρευσης κολύμβησης", σύμφωνα με την δημόσια εταιρεία Proakva. Οι ομάδες της εταιρείας εργάστηκαν για την εξάλειψη του προβλήματος κατά τη διάρκεια του Σαββατοκύριακου 13-14 Ιουνίου τ.ε., αλλά για να καταστεί πλήρως λειτουργικό το σύστημα είναι απαραίτητη μια μεγάλη επιχείρηση.

-Αλλαγή νομοθεσίας για τα αυτοκίνητα στη Βόρεια Μακεδονία εισαγωγή οικολογικών αυτοκόλλητων ετικετών και επιδοτήσεις για αντικατάσταση οχήματος με πιο οικολογικό τύπο

Το Κοινοβούλιο της Βόρειας Μακεδονίας ψήφισε αλλαγές στον νόμο για τα αυτοκίνητα, με κύριο στόχο τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης που προκαλείται από αυτά. Εισάγονται εθελοντικές οικολογικές αυτοκόλλητες ετικέτες για να επισημάνουν τα οχήματα με οικολογική βαθμολογία και προβλέπουν, μεταξύ άλλων, ένα πρόγραμμα επιχορηγήσεων που θα βοηθήσει στην αντικατάσταση παλαιών αυτοκινήτων με καινούργια, σύμφωνα με την ιστοσελίδα της Κυβέρνησης. Όπως ανέφερε ο Υπουργός Οικονομίας κ. Kreshnik Bekteshi, θα υπάρξουν τρεις κατηγορίες οχημάτων ανάλογα με το επίπεδο εκπομπών καυσαερίων, που θα φέρουν ετικέτες με διαφορετικά χρώματα. Η πρώτη κατηγορία, με πράσινες αυτοκόλλητες ετικέτες, θα καλύπτει οχήματα με πρότυπο εκπομπών Euro 5 ή μεγαλύτερο, καθώς και οχήματα Euro 4 και Euro 3 που είναι εκ των υστέρων εξοπλισμένα με υγραέριο (LPG) ή πεπιεσμένο φυσικό αέριο (CNG), υβριδικά οχήματα, ηλεκτρικά οχήματα, και τα οχήματα με εγκατεστημένο εξοπλισμό που μειώνει τις εκπομπές στα πρότυπα Euro 4 και Euro 5 ή υψηλότερα. Η δεύτερη κατηγορία, με κίτρινα αυτοκόλλητα, θα περιλαμβάνει οχήματα Euro 4 και Euro 3, ενώ η τρίτη κατηγορία, με κόκκινα αυτοκόλλητα, θα καλύπτει τα οχήματα Euro 2 και τα αυτοκίνητα με απροσδιόριστα επίπεδα καυσαερίων. Προβλέπονται, επίσης, επιχορηγήσεις για τη στήριξη του εκσυγχρονισμού σε εναλλακτικά καύσιμα και τη διευκόλυνση της ανανέωσης του στόλου. Στο πλαίσιο του καθεστώτος επιδότησης, οι οδηγοί θα μπορούν να λάβουν επιχορηγήσεις που καλύπτουν έως και το 50% του κόστους μετασκευής των αυτοκινήτων τους σε υγραέριο, CNG ή σε κάποιο άλλο εναλλακτικό καύσιμο, έως 300 ευρώ σε τοπικό νόμισμα, ανά όχημα. Αυτές οι επιδοτήσεις αναμένεται να εγκριθούν για περίπου 1.200 αυτοκίνητα ετησίως. Το σχέδιο προβλέπει, επίσης, επιχορηγήσεις για την αγορά καινούργιων αυτοκινήτων, με απόσυρση των παλαιών. Ο στόχος είναι να ενισχυθούν οι εισαγωγές νέων οχημάτων, κάτι που θα επιταχύνει την ανανέωση του στόλου οχημάτων στη χώρα και θα μειώσει την ατμοσφαιρική ρύπανση. Οι επιμέρους επιχορηγήσεις θα κυμανθούν από 2.000 ευρώ έως 3.000 ευρώ και οι Αρχές αναμένουν ότι θα καλύψουν, κατά το πρώτο έτος, από 200 έως 500 οχήματα. Οι επιχορηγήσεις θα είναι διαθέσιμες στις αρχές του επόμενου έτους, ή ακόμη και νωρίτερα αν η χρηματοδότηση χορηγηθεί στο πλαίσιο της αναθεώρησης του προϋπολογισμού του 2019, σύμφωνα με την ιστοσελίδα της Κυβέρνησης.

-Ο Εθνικός Διαμεσολαβητής ζητά από την Κυβέρνηση να επιλύσει το πρόβλημα διαχείρισης αποβλήτων στην χώρα

Ο Εθνικός Διαμεσολαβητής (OMBUDSMAN) κάλεσε την Κυβέρνηση και το Υπουργείο Περιβάλλοντος να εντατικοποιήσουν τις δραστηριότητες διαχείρισης αποβλήτων το συντομότερο δυνατό, ιδίως την κατασκευή περιφερειακών χώρων υγειονομικής ταφής. Ο Διαμεσολαβητής ζήτησε από την Κυβέρνηση να εξαλείψει τον κίνδυνο περιβαλλοντικής ρύπανσης με απόβλητα. Οι πρόσφατες πυρκαγιές σκουπιδιών στην περιφερειακή χωματερή "Rusino" κοντά στο Gostivar, καθώς και στον χώρο υγειονομικής ταφής "Bukono" κοντά στην Αχρίδα δείχνουν ότι είναι πολύ σημαντική η επίλυση του προβλήματος της αποθήκευσης και καταστροφής των αποβλήτων, ειδικά στο βαθμό που η ρύπανση του αέρα, των υδάτων και του εδάφους έχουν εκτεταμένες συνέπειες σε όλη τη χώρα. Σύμφωνα με την έκθεση του OMBUDSMAN, μετά από τριετή έρευνα σχετικά με την κατάσταση διάθεσης αποβλήτων στη Βόρεια Μακεδονία, τα ευρήματα παραμένουν τα ίδια και η κατάσταση επί τόπου παραμένει αμετάβλητη. "Οι τοπικοί χώροι υγειονομικής ταφής, οι οποίοι κατά το μεγαλύτερο μέρος

δεν πληρούν κανένα περιβαλλοντικό πρότυπο, εξακολουθούν να λειτουργούν, δεν έχει ξεκινήσει ο εκσυγχρονισμός των δύο περιφερειακών χωματερών "Drisla" και "Rusino" και η κατασκευή κανενός από τους έξι σύγχρονους περιφερειακούς χώρους υγειονομικής ταφής. Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλεί το γεγονός ότι στον περιβαλλοντικό χάρτη της Ευρώπης, η Βόρεια Μακεδονία παίρνει την πρώτη θέση στη ρύπανση. Η Κυβέρνηση, η οποία ανέλαβε τις αρμοδιότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης σε αυτόν τον τομέα, δεν έχει πλέον περιθώρια να καθυστερήσει την επίλυση. Όπως δήλωσε ο OMBUDSMAN, η διαβίωση σε ένα υγιές περιβάλλον είναι ένα από τα βασικά συνταγματικά δικαιώματα και κανείς δεν πρέπει να θέσει σε κίνδυνο αυτό το δικαίωμα των πολιτών.

-Περισσότερα από 500 άτομα στο Δήμο Tearce με προβλήματα υγείας λόγω των υποδομών παροχής ύδατος

Περισσότεροι από 500 άνθρωποι από τα χωριά του Δήμου Tearce στις 10 & 11 Αυγούστου τ.ε. ζήτησαν ιατρική βοήθεια, εξ' αιτίας προβλημάτων υγείας (πόνων στο στομάχι, διάρροιας και εμέτου). Κανένας από τους κατοίκους δεν είχε σοβαρά προβλήματα και δεν νοσηλεύτηκε, και οι γιατροί πιστεύουν ότι η πιθανότερη αιτία των προβλημάτων υγείας είναι το ακατάλληλο πόσιμο νερό στα αγροτικά συστήματα ύδρευσης. Οι αναλύσεις έχουν δείξει ότι το νερό είναι από φυσικής και χημικής άποψης κατάλληλο, αλλά τα μικροβιολογικά αποτελέσματα δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί. Το Ινστιτούτο Δημόσιας Υγείας έχει συστήσει την αποφυγή κατανάλωσης του πόσιμου νερού από τη βρύση μέχρι να ολοκληρωθούν τα αποτελέσματα. Σύμφωνα με δημοσιεύματα, οι γιατροί υποπτεύονται ότι οι πολίτες έχουν μολυνθεί από τον ιό "Rota Vooris", ο οποίος είχε εμφανιστεί και παλαιότερα στην περιοχή, αλλά δεν υπήρχαν πολλοί πολίτες που διαμαρτύρονταν για προβλήματα υγείας. Τα στοιχεία από το Ινστιτούτο Δημόσιας Υγείας έδειξαν ότι το 50% των συστημάτων νερού του χωριού στην περιοχή Tetono έχουν κακή ποιότητα νερού. Σύμφωνα με την δημοσιογραφικές πηγές (τηλεόραση Alsat M), τα ίδια αποτελέσματα έχουν αναφερθεί και σε αναλύσεις ύδατος στα συστήματα ύδρευσης σε χωριά της περιοχής των Σκοπίων.

1.8 Τομέας Τουρισμού

-Αύξηση 16,6% του αριθμού των τουριστών στη Βόρεια Μακεδονία (στοιχεία Ιουνίου 2019)

Ο αριθμός των τουριστών στη Βόρεια Μακεδονία αυξήθηκε κατά 16,6% τον Ιούνιο τ.ε., σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία της χώρας. Ειδικότερα, ο αριθμός των τουριστών τον Ιούνιο ήταν 119.334 και ο αριθμός των διανυκτερεύσεων στη χώρα ήταν 264.821. Ο αριθμός των τουριστών και οι νύχτες που πέρασαν στη Βόρεια Μακεδονία τον Ιούνιο τ.ε. αυξήθηκαν αντίστοιχα κατά 16,6% και 8,9% σε ετήσια βάση. Η έκθεση της Στατιστικής Υπηρεσίας έδειξε ότι την περίοδο αυτή ο αριθμός των εγχώριων τουριστών τον Ιούνιο τ.ε. αυξήθηκε κατά 15,7%, ενώ ο αριθμός των ξένων τουριστών κατά 16,9%. Εν τω μεταξύ, ο αριθμός των διανυκτερεύσεων από εγχώριους και ξένους τουρίστες τον Ιούνιο τ.ε. αυξήθηκε αντίστοιχα κατά 7,2 και 9,6% σε ετήσια βάση. Κατά το πρώτο εξάμηνο του 2019, σε σύγκριση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο, ο αριθμός των τουριστών αυξήθηκε κατά 4%, ενώ ο αριθμός των διανυκτερεύσεων στη Βόρεια Μακεδονία κατά 2,1%. Σε αυτή την περίοδο ο αριθμός των εγχώριων τουριστών παρουσίασε μεγαλύτερη αύξηση σε σύγκριση με τους ξένους, κατά 5,2 και 3,5% αντίστοιχα.

1.9 Άλλες ειδήσεις επιχειρηματικού ενδιαφέροντος

-Μέσος μηνιαίος καθαρός μισθός που καταβλήθηκε ανά εργαζόμενο, Μάιος 2019

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ο δείκτης του μέσου μηνιαίου καθαρού μισθού που καταβλήθηκε ανά εργαζόμενο τον Μάιο του 2019, σε σύγκριση με τον Μάιο του 2018, ήταν 103,1. Η αύξηση αυτή οφείλεται στην αύξηση του μέσου μηνιαίου καθαρού μισθού που καταβάλλεται ανά εργαζόμενο στους τομείς Μεταφορών και Αποθήκευσης (10,0%), Κατασκευών (7,4%) και Ανθρώπινης Υγείας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (7,2%).

Αύξηση του μέσου μηνιαίου καθαρού μισθού που καταβλήθηκε ανά εργαζόμενο σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα καταγράφηκε στους κλάδους: Χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες (16,5%), Κατασκευές (3,9%) και Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση (3,6%). Ο μέσος μηνιαίος καθαρός μισθός που καταβλήθηκε ανά εργαζόμενο το Μάιο του 2019 ήταν 25.270 δηνάρια (ήτοι περίπου 413 ευρώ).

-Βόρεια Μακεδονία: Ο χαμηλότερος μέσος μισθός στα Δυτικά Βαλκάνια

Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσε το πρακτορείο ειδήσεων FOCUS για το τρέχον έτος, ο υψηλότερος μέσος μηνιαίος μισθός στα Δυτικά Βαλκάνια καταγράφεται στη Σλοβενία - 1.113 ευρώ, ενώ ο χαμηλότερος στη Βόρεια Μακεδονία, όπου ο μέσος μηνιαίος μισθός ανέρχεται σε περίπου 413 ευρώ. Σημειώνεται για λόγους σύγκρισης, βάσει επίσημων στατιστικών στοιχείων των χωρών της ευρύτερης περιοχής, ότι στη Βουλγαρία η μέση μηνιαία αμοιβή, για το πρώτο τρίμηνο του 2019, ανέρχεται σε περίπου 610 ευρώ (1.209 BGN). Αντίστοιχα, στη Ρουμανία, από 11 Φεβρουαρίου 2019, ο μέσος μισθός στη χώρα ανήλθε σε 570 ευρώ. Επιπλέον, σύμφωνα με δημοσιευμένες στατιστικές, ο μέσος μισθός στην Κροατία τοποθετείται στα 886 ευρώ, στο Μαυροβούνιο στα 516 ευρώ, στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη στα 472 ευρώ και στη Σερβία στα 470 ευρώ. Στην Αλβανία βάσει στοιχείων της INSTAT, ο μέσος μηνιαίος μισθός για το πρώτο τρίμηνο του 2019 ήταν 425 ευρώ. Στην εν λόγω κατάσταση, πιο μπροστά από τη Βόρεια Μακεδονία βρίσκεται και το Κοσσυφοπέδιο, όπου ο μέσος μηνιαίος μισθός είναι 422 ευρώ. Με μέσο μισθό 413 ευρώ, τα εισοδήματα των εργαζομένων στη Βόρεια Μακεδονία είναι πολύ χαμηλότερα από τα μηνιαία έξοδα για την κάλυψη βασικών αναγκών. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την Ομοσπονδία Συνδικαλιστικών Ενώσεων της χώρας, για να καλυφθούν οι μηνιαίες βασικές δαπάνες που περιλαμβάνει το καλάθι μιας τετραμελούς οικογένειας χρειάζονται 531 ευρώ. Σύμφωνα με τον ημερήσιο τύπο, οι αρχές στη Βόρεια Μακεδονία τονίζουν τακτικά τη συνεχή αύξηση του μέσου μηνιαίου μισθού. Πράγματι, οι μισθοί ακολουθούν αυξητική πορεία μετά την ανεξαρτησία της χώρας, καθώς σε όρους τοπικού νομίσματος, από 3.783 δηνάρια το 1991, ο μέσος μηνιαίος μισθός επταπλασιάστηκε, φτάνοντας το Μάιο του 2019 στα 25.270 δηνάρια (περίπου 410 ευρώ). Η σημερινή Κυβέρνηση της Βόρειας Μακεδονίας έχει επανειλημμένως δηλώσει ότι είναι στα σχέδια της η σταδιακή αύξηση του ποσού αυτού στα 500 ευρώ. Ωστόσο, οι επιχειρηματικές ενώσεις επισημαίνουν ότι οι αιφνίδιες αλλαγές στο μισθολογικό κόστος επηρεάσουν δυσμενώς τη λειτουργία των επιχειρήσεων και την προσέλκυση νέων επενδύσεων στη χώρα.

-Δείκτης Εμπιστοσύνης των επιχειρήσεων στη Βόρεια Μακεδονία (Ιούνιος 2019)

Σύμφωνα με την έκθεση της Στατιστικής Υπηρεσίας, οι διευθυντές επιχειρήσεων στη μεταποιητική βιομηχανία στη Βόρεια Μακεδονία αξιολόγησαν ότι η επιχειρηματική εμπιστοσύνη τον Ιούνιο του 2019 ήταν στο 21,3 ήτοι 0,3% υψηλότερη σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα και 1,5% υψηλότερη σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα. Σύμφωνα με την Στατιστική Υπηρεσία, η εκτίμηση της οικονομικής κατάστασης της χώρας τον Ιούνιο ήταν πιο ικανοποιητική σε σύγκριση με τον Μάιο, καθώς και την ίδια περίοδο πέρυσι. Κατά την περίοδο αυτή, το μέσο επίπεδο χρησιμοποίησης της παραγωγικής ικανότητας των επιχειρηματικών οντοτήτων αυξήθηκε στο 69,9% της κανονικής χρήσης. Οι παράγοντες που είχαν τη μεγαλύτερη επιρροή στον περιορισμό του όγκου παραγωγής τον Ιούνιο του 2019, σύμφωνα με την Στατιστική Υπηρεσία, ήταν η έλλειψη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού, η ανεπαρκής εξωτερική ζήτηση, η ανεπαρκής εγχώρια ζήτηση και η αβεβαιότητα του οικονομικού περιβάλλοντος.

-Επιστροφή ΦΠΑ σε εταιρείες στη Βόρεια Μακεδονία ύψους 196 εκατ. ευρώ το α' εξάμηνο 2019 ήτοι 20% περισσότερο από πέρυσι

Πάνω από 12 δισ. δηνάρια ή 196 εκατ. ευρώ έλαβαν κατά το α' εξάμηνο τ.ε. με την επιστροφή του ΦΠΑ, σε τακτική βάση και με μη επιλεκτικό τρόπο. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών, η επιστροφή ΦΠΑ στις επιχειρήσεις είναι υψηλότερη κατά περίπου 20% ή σχεδόν 2 δισ. δηνάρια, τον Ιούνιο τ.ε. σε σύγκριση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο. Σε σύγκριση με το 2017, η επιστροφή ΦΠΑ κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους είναι υψηλότερη κατά 3,2 δισ. δηνάρια ή κατά περίπου 37%. Και σε σύγκριση με το 2016, η επιστροφή του ΦΠΑ είναι υψηλότερη κατά 4,9 δισ. δηνάρια ή 69%. Η Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών, κα Shiret Elezi, δήλωσε ότι η επιστροφή του ΦΠΑ σε τακτική βάση και με μη επιλεκτικό τρόπο βελτίωσε τη ρευστότητα των εταιρειών και είναι σημαντικός παράγοντας για την ομαλή λειτουργία των εταιρειών, καθώς και για την επενδυτική τους δραστηριότητα. Ως εκ τούτου, το Δημόσιο Γραφείο Εσόδων δημιούργησε μια μονάδα για την αυτόματη επιστροφή φόρων και την αντιστάθμιση προς τους φορολογούμενους.

Ο κύριος στόχος είναι η ακριβής και έγκαιρη επιστροφή και ο συμψηφισμός των φόρων προς όλους τους φορολογούμενους, δήλωσε η κα Elezi. Σύμφωνα με την Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών οι θετικές τάσεις στην οικονομία είναι ορατές μέσω της σωστής συλλογής των φορολογικών εσόδων, συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ και πρόσθεσε ότι η έντονη δραστηριότητα των εταιρειών ήταν εμφανής λόγω της υψηλής αύξησης των ακαθάριστων επενδύσεων κατά 9,9% το τρίτο τρίμηνο του 2019.

-Συστηματική κρατική υποστήριξη για συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις ζητούν οι εξαγωγείς της Βορείου Μακεδονίας από την Κυβέρνηση

Οι εταιρείες που είναι μέλη του Ομίλου Εξαγωγέων του Οικονομικού Επιμελητηρίου ζητούν από το κράτος οικονομική και υλικοτεχνική υποστήριξη για τη συμμετοχή σε εκθέσεις, προκειμένου να διευκολυνθούν οι διαδικασίες εξαγωγής και να μειωθούν οι διοικητικές δαπάνες. Ως έναν άλλο τρόπο μείωσης του κόστους και ενίσχυσης του ανταγωνισμού, προτείνουν την ομαδοποίηση. Το κράτος θα μπορούσε να επιλέξει ένα θεσμικό όργανο και να του αναθέσει την αρμοδιότητα της υποστήριξης των εξαγωγικών επιχειρήσεων ώστε να μπορούν να συμμετέχουν σε Διεθνείς Εκθέσεις. Υπάρχουν διάφοροι τρόποι ενίσχυσης, μέσω του νόμου για την οικονομική στήριξη των επενδύσεων, του Προγράμματος για την Ανταγωνιστικότητα, την Καινοτομία και την Επιχειρηματικότητα του Υπουργείου Οικονομίας το οποίο καλύπτει το 60% των δαπανών ενοικίασης ενός περιπτερού, του Υπουργείου Γεωργίας, της Υπηρεσίας Πληρωμών και του Οργανισμού Ξένων Επενδύσεων και Προώθησης Εξαγωγών. Ο Όμιλος των Εξαγωγέων θεωρεί ότι όλα τα κεφάλαια πρέπει να προέρχονται από μια πηγή, να απλουστεύσουν τις διαδικασίες και να γνωρίζουν ακριβώς την συνολική υποστήριξη. Αναφέρουν επίσης ότι οι εκθέσεις είναι πολύ σημαντικές για την αναζήτηση δυνητικών εταίρων και, ως εκ τούτου, πιστεύουν ότι αυτή η πρωτοβουλία πρόκειται να συμβάλει στην αύξηση των εξαγωγών της Βόρειας Μακεδονίας.

2. Οικονομικές ειδήσεις

-Συνοπτική οικονομική επισκόπηση της Βόρειας Μακεδονίας

Από την ανεξαρτησία της το 1991, η Βόρεια Μακεδονία έχει σημειώσει πρόοδο στην απελευθέρωση της οικονομίας της και στη βελτίωση του επιχειρηματικού της περιβάλλοντος. Οι χαμηλοί φορολογικοί συντελεστές και οι ελεύθερες οικονομικές ζώνες συνέβαλαν στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων, που εξακολουθούν να είναι χαμηλά σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη. Η διαφθορά και το αδύναμο κράτος δικαίου παραμένουν σημαντικά προβλήματα. Ορισμένες επιχειρήσεις διαμαρτύρονται για αδιαφανείς κανονισμούς και για άниση εφαρμογή του νόμου.

Η οικονομία της Βόρειας Μακεδονίας συνδέεται στενά με την Ευρώπη ως πελάτης εξαγωγών και πηγή επενδύσεων και έχει υποστεί τα αποτελέσματα της παρατεταμένης αδυναμίας της ευρωζώνης. Η ανεργία παρέμεινε σταθερά υψηλή σε περίπου 20,7% (στοιχεία 2018), αλλά μπορεί να υπερεκτιμάται λόγω της ύπαρξης μιας εκτεταμένης γκρίζας αγοράς, που υπολογίζεται ότι κυμαίνεται μεταξύ 20% και 45% του ΑΕΠ, η οποία δεν καταγράφεται από επίσημες στατιστικές.

Η Βόρεια Μακεδονία προσπαθεί να κατασκευάσει έναν αγωγό φυσικού αερίου και δίκτυο διανομής σε ολόκληρη τη χώρα. Επί του παρόντος, η Βόρεια Μακεδονία λαμβάνει μικρές ποσότητες φυσικού αερίου από τη Ρωσία μέσω της Βουλγαρίας. Το 2016 η Βόρεια Μακεδονία υπέγραψε μνημόνιο συμφωνίας με την Ελλάδα για την κατασκευή ενός αγωγού διασύνδεσης που θα μπορούσε να συνδεθεί με τον αγωγό TAP (Trans Adriatic Pipeline) ο οποίος θα διασχίσει την περιοχή μόλις ολοκληρωθεί ή με τερματικό σταθμό εισαγωγής υδροποιημένου φυσικού αερίου στην Ελλάδα.

Η Βόρεια Μακεδονία διατήρησε τη μακροοικονομική σταθερότητα της εν τω μέσω της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης εφαρμόζοντας συνετή νομισματική πολιτική, η οποία διατηρεί το εθνικό νόμισμα συνδεδεμένο με το ευρώ και τον πληθωρισμό σε χαμηλό επίπεδο. Εντούτοις, τα προηγούμενα χρόνια (2016-2017), η εσωτερική πολιτική κρίση παρεμπόδιζε τις οικονομικές επιδόσεις, με την επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης του ΑΕΠ το 2016 και το 2017 και την ελάττωση τόσο των εγχώριων ιδιωτικών, όσο και των δημόσιων επενδύσεων. Οι δημοσιονομικές πολιτικές ήταν χαλαρές, με μη παραγωγικές δημόσιες δαπάνες, συμπεριλαμβανομένων επιδοτήσεων και αυξήσεων των συντάξεων, καθώς και με αυξανόμενες εγγυήσεις για το χρέος των κρατικών επιχειρήσεων, ενώ οι δημοσιονομικοί στόχοι έλειπαν σταθερά.

Κατά τη διετία 2017-2018, το δημόσιο χρέος σταθεροποιήθηκε στο 48% περίπου του ΑΕΠ, εξακολουθεί να είναι σχετικά χαμηλό σε σύγκριση με των γειτονικών χωρών στα Δυτικά Βαλκάνια και την υπόλοιπη Ευρώπη.

-531 ευρώ το ύψος των βασικών δαπανών διαβίωσης στη Βόρεια Μακεδονία

Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσε η «Ομοσπονδία Συνδικαλιστικών Ενώσεων» της Βόρειας Μακεδονίας για τον Ιούλιο του 2019, τα βασικά έξοδα διαβίωσης μιας τετραμελούς οικογένειας ανέρχονται σε 32.710 δηνάρια ή 531 ευρώ (και καλύπτουν φαγητό, λογαριασμούς κοινής ωφέλειας, μεταφορές και έξοδα υγείας). Τα νέα στοιχεία δείχνουν ελάχιστη αύξηση του κόστους σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα πέρυσι. Σύμφωνα με την Κρατική Στατιστική Υπηρεσία, τον Ιούλιο τ.έ., σε σύγκριση με τον Ιούλιο του 2017, τα έξοδα διαβίωσης

αυξήθηκαν κατά 0,8%. Τα νέα στοιχεία δείχνουν ότι το μεγαλύτερο μέρος του οικογενειακού προϋπολογισμού εξακολουθεί να δαπανάται για φαγητό και λογαριασμούς κοινής ωφέλειας, που αποτελούν το 73,45% του καταναλωτικού καλαθιού (23.983 δηνάρια ή 390 ευρώ). Παρά την αύξηση των μέσων μισθών τους τελευταίους μήνες, φαίνεται ότι αυτή δεν επαρκεί ακόμη για να καλύψει τα βασικά έξοδα διαβίωσης. Σύμφωνα με τις τελευταίες πληροφορίες της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, τον Μάιο τ.έ. ο μέσος καθαρός μισθός ήταν 25.270 δηνάρια ή 413 ευρώ, πράγμα που σημαίνει ότι μια οικογένεια στην οποία μόνο ένα μέλος εργάζεται και κερδίζει μέσο μισθό χρειάζεται τουλάχιστον 120 ευρώ επιπλέον για να καλύψει τα βασικά έξοδα. Σύμφωνα με την Κρατική Στατιστική Υπηρεσία, το Μάιο τ.έ., σε σύγκριση με τον Απρίλιο τ.έ., ο πραγματικός καθαρός μισθός αυξήθηκε κατά 1,5%, ενώ τον Μάιο τ.έ. σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα το 2018, ο μέσος μισθός αυξήθηκε κατά 1,7%. Η Κρατική Στατιστική Υπηρεσία ενημέρωσε ότι ο πληθωρισμός τον Ιούνιο τ.έ. ήταν 1,2%, αλλά σύμφωνα με τις κυβερνητικές προβλέψεις, σε ετήσια βάση θα είναι 1,6%, ενώ τα επόμενα δύο χρόνια θα διαμορφωθεί στο 1,8%.

-Σημαντικές βραχυπρόθεσμες οικονομικές τάσεις στη Βόρεια Μακεδονία, στοιχεία Μαρτίου 2019

Συμφώνα με στοιχεία που δημοσίευσε το εδώ Υπουργείο Οικονομικών στις 2.7.2019, οι σημαντικότερες βραχυπρόθεσμες οικονομικές τάσεις στη Βόρεια Μακεδονία για το Μάρτιο του 2019 έχουν ως ακολούθως:

- Η βιομηχανική παραγωγή αυξήθηκε κατά 7,5% σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους.
- Οι τιμές καταναλωτή αυξήθηκαν κατά 1,4% σε σύγκριση με τον Μάρτιο του 2018, μετά την αύξηση 1,1% τον Φεβρουάριο του 2019.
- Οι εξαγωγές κατά την περίοδο Ιανουαρίου - Μαρτίου 2019 αυξήθηκαν κατά 16,8%, ενώ οι εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 11,5%, με αποτέλεσμα το εμπορικό έλλειμμα να μειωθεί κατά 3,1% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2018.
- Την περίοδο Ιανουαρίου-Μαρτίου 2019, τα συνολικά έσοδα του προϋπολογισμού ανήλθαν σε 46,076 εκατ. δηνάρια, ήτοι 6,6% του ΑΕΠ, παρουσιάζοντας υψηλότερες επιδόσεις κατά 6,2% σε σχέση με την ίδια περίοδο το 2018.
- Οι συνολικές δαπάνες του προϋπολογισμού ανήλθαν σε 49,270 εκατ. δηνάρια την περίοδο Ιανουαρίου - Μαρτίου 2019, δηλ. αντιστοιχούσαν στο 7,1% του ΑΕΠ, ενώ ήταν υψηλότερες κατά 6,0% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2018.
- Οι συνολικές χορηγήσεις των τραπεζών τον Μάρτιο του 2019 αυξήθηκαν κατά 9,0% σε σύγκριση με το Μάρτιο του 2018, ενώ το συνολικό δυναμικό καταθέσεων των τραπεζών αυξήθηκε κατά 11,1%.

2. Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις

-Με εμπορικά αντίμετρα προειδοποιεί το Κόσσοβο τη Βόρεια Μακεδονία

Λόγω της απαγόρευσης της Βόρειας Μακεδονίας να εισάγει ιχθυηρά από το Κοσσυφοπέδιο για την ανασύσταση των ποταμών και των λιμνών, το Κοσσυφοπέδιο, στα μέσα Αυγούστου τ.ε. απείλησε με την εφαρμογή αντίμετρων και την απαγόρευση εισαγωγή πολλών προϊόντων της Βόρειας Μακεδονίας στην αγορά του. Ο Υπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας του Κοσσυφοπεδίου κ. Endrit Shala (απερχόμενος λόγω επικείμενης διάλυσης της Βουλής στις 22 Αυγούστου τ.ε.) δήλωσε στον Υπουργό Οικονομίας της Βόρειας Μακεδονίας κ. Kreshnik Bekteshi ότι εάν η Βόρεια Μακεδονία δεν αφαιρέσει τα εμπόδια, το Κοσσυφοπέδιο θα εξετάσει το ενδεχόμενο λήψης αμοιβαίων μέτρων.

-Συμφωνία Βόρειας Μακεδονίας - Σερβίας για την αμοιβαία αναγνώριση αδειών για εγκεκριμένο οικονομικό φορέα για την ασφάλεια και την προστασία

Την Τρίτη 13.08.2019, η Κυβέρνηση της Βόρειας Μακεδονίας ενέκρινε το κείμενο της Συμφωνίας με την Κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Σερβίας σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση των αδειών για εγκεκριμένο οικονομικό φορέα για την ασφάλεια και την προστασία (authorized economic operator for safety and security).

4. Ειδήσεις γενικού ενδιαφέροντος

-Αποτελέσματα της χρήσης της ψηφιακής εφαρμογής “My VAT”

Στο πλαίσιο εφαρμογής μέτρου αντιμετώπισης της φοροδιαφυγής, 140.000 πολίτες έχουν κατεβάσει μέχρι στιγμής την εφαρμογή για κινητά “My VAT” και έχουν σαρωθεί συνολικά 2.993.788 φορολογικές αποδείξεις, ύψους 1.5 δισ. δηναρίων. Το κράτος θα πρέπει να επιστρέψει στους δικαιούχους περίπου 25 εκατ. δηνάρια, σύμφωνα με δήλωση του Δημόσιου Γραφείου Εσόδων στις 16.7.2019.

-Η Βόρεια Μακεδονία κατατάσσεται στην 8η θέση στην Ευρώπη και στην 13η στον κόσμο στην κατοχή πυροβόλων όπλων ανά κάτοικο

Σύμφωνα με εδώ δημοσιεύματα που βασίζονται σε έρευνα που διεξήχθη από τον οργανισμό «SAS-Small Arms Survey»¹ (<http://www.smallarmssurvey.org/>) η Βόρεια Μακεδονία κατατάσσεται στην 8^η θέση στην Ευρώπη και στην 13^η στον κόσμο ως προς την κατοχή πυροβόλων όπλων, ανά κάτοικο. Στην πρώτη και τη δεύτερη θέση στην Ευρώπη τοποθετούνται δύο χώρες της περιοχής – το Μαυροβούνιο και η Σερβία. Συγκεκριμένα περίπου 621.000 τεμάχια όπλων ανήκουν σε πολίτες της Βόρειας Μακεδονίας ή 29.79 τεμάχια ανά κάτοικο. Από αυτά, μόνο τα 169.687 είναι καταχωρημένα ενώ τα 451.313 είναι αδήλωτα, σύμφωνα με την έρευνα του SAS.

-Η μαζική μετανάστευση πλήττει τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων

Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσε η CIA, η Βόρεια Μακεδονία έχει πληθυσμό 2.118.946. Σύμφωνα με τον οργανισμό, όλες οι χώρες της περιοχής, εκτός από τη Σλοβενία, πλήττονται από τη μαζική μετανάστευση. Το World Factbook αναφέρει ότι η πτώση του πληθυσμού είναι πιο έντονη στο Μαυροβούνιο.

5. Εκδηλώσεις, εκθέσεις, επισκέψεις

-Διεθνής Εμπορική Έκθεση για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τη διαχείριση υδάτων και στερεών αποβλήτων στη Βόρεια Μακεδονία (RENEXPO®, Σκόπια, 3-4 Δεκεμβρίου 2019)

Η διεθνής εμπορική έκθεση RENEXPO® (<http://www.renxpo-nmk.com>), πρόκειται να πραγματοποιηθεί για πρώτη φορά στη Βόρεια Μακεδονία, στις 3 και 4 Δεκεμβρίου 2019, στο Ξενοδοχείο Aleksandar Palace στα Σκόπια. Απευθύνεται σε επιχειρήσεις, διεθνείς οργανισμούς, διαμορφωτές κοινής γνώμης και υπεύθυνους λήψης αποφάσεων, ειδικούς για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, διαχείριση υδάτων και στερεών αποβλήτων, τοπικής και διεθνούς εμβέλειας. Η RENEXPO® φιλοδοξεί να αποτελέσει πλατφόρμα δικτύωσης και συνάντησης ειδικών και επαγγελματιών διεθνούς εμβέλειας από την περιοχή, ανταλλαγής πληροφοριών και τεχνογνωσίας για τις τελευταίες τεχνολογίες στους τομείς προστασίας του περιβάλλοντος, της ενεργειακής απόδοσης, των υδάτων, των ΑΠΕ και της καινοτομίας. Βασικός στόχος είναι να προσελκύσει ανάδοχους έργων (project owners) από την περιοχή και δυνητικούς επενδυτές από τα ευρωπαϊκά κράτη, προσβλέποντας παράλληλα στη μεταφορά καλών πρακτικών από και προς την αγορά της Βόρειας Μακεδονίας.

Η Έκθεση αναμένεται να φιλοξενήσει 60 εκθέτες και περί τους 400 συμμετέχοντες, ενώ η επισκεψιμότητα υπολογίζεται στα 1.200 άτομα. Ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα είναι η πρωτοβουλία μιας νέας διαδικτυακής υπηρεσίας για τους επενδυτές, που εγκαινιάζει η διοργανώτρια εταιρεία REECO® (REECO INTERNATIONAL DOO, <http://reeco.eu/>) και αφορά σε διαδικτυακή πλατφόρμα συνάντησης επενδυτών (web based Investors lounge). Σε αυτή θα παρέχονται πληροφορίες για επενδυτικά έργα, τόσο από τη Βόρεια Μακεδονία, όσο και από την Βοσνία-Ερζεγοβίνη, το Μαυροβούνιο και τη Σερβία, στον τομέα των ΑΠΕ και της ενεργειακής απόδοσης, που βρίσκονται σε διάφορα στάδια ανάπτυξης ή είναι ώριμα και αναζητούν επενδυτές.

Η Προϊσταμένη
Παγόνα Λάρδα
Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄

---

¹ «Small Arms Survey»: Οργανισμός που εδρεύει στη Γενεύη, “ο οποίος προσπαθεί να συλλέξει γνώμες βασισμένες σε αποδεικτικά στοιχεία, αμερόληπτες απόψεις και πολιτικές σχετικά με όλες τις πτυχές των φορητών όπλων και της ένοπλης βίας”, σύμφωνα με την ιστοσελίδα του.